

nedostatku důvodů ve výroku o skutečnostech rozhodných a tím zmatečný podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. Proto bylo, aniž třeba zabývatí se ostatními formální výtkami stížnosti, rozsudek zrušiti. Jelikož bylo uznati dále podle Šu 288 čís. 1 tr. ř., jak se stalo, tak že se nelze obejítí bez nového hlavního přelíčení v prvé stolici, bylo stížnosti se souhlasem generálního prokurátora vyhověno ihned v zasedání neveřejném ve smyslu Šu 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878.

Čís. 2399.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

I granát, jenž pro neúplnost nepřichází v úvahu jako plnocenná zbraň a zapalovací ústrojí pro ruční granáty jsou součástkami ve smyslu Šu 13 čís. 1 zákona, nikoliv však patrony pro zákopové dělo.

Subjektivní skutková podstata zločinu Šu 13 čís. 1 zákona nevyžaduje úmysl, směřující k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti; stačí úmysl směřující k opatření si a t. d. zbraní (součástek) bez úředního povolení.

Nezáleží na podnětu a účelu činu (upomínka na válku).

Amnestie (nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, čís. 28 sb. z. a n.).

Nalézací soud není povolán, by se vyslovoval v rozsudku o tom, zda jsou splněny podmínky amnestie; postupovati podle Šu 4 nařízení má teprve, když byl vynesl odsuzující rozsudek.

(Rozh. ze dne 2. června 1926, Zm I 94/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. prosince 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 2 zák. o třaskavinách ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák. a přestupkem podle §§ 2, 8, 32 zbroj. pat. ze dne 20. října 1852, čís. 223 ř. zák. a sprostěn podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin podle Šu 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky a přestupek krádeže podle Šu 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o vině a) ohledně přestupku podle Šu 2 zák. o třaskavinách, b) ve směru zločinu podle Šu 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, pokud jde o 9 ručních granátů a 5 zapalovacích ústrojí pro ruční granáty, a c) ve směru přestupku krádeže podle Šu 460 tr. zák. a věc vrátil krajskému soudu v Mostě, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl přihlížeje při tom k nezrušenému odsuzujícímu výroku ohledně přestupku podle §§ 2, 8 a 32 zbroj. pat.

Důvody:

Na obžalovaného byla kromě přestupku podle §§ 2, 8 a 32 zbrojního patentu vnesena obžaloba také pro zločin podle Šu 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky a pro přestupek krádeže podle Šu 460 tr. zák. Pro onen zločin proto, že obžalovaný bez úředního povolení opatřil si, pře-

chovával a k přechování Antonínu K-ovi v H. až do dne 13. února 1925 přenechal 9 ručních granátů, 5 zapalovacích ústrojí pro ruční granáty a 1 náboj zákopového děla, tudíž zbraně a součástky, jichž je nezbytně zapotřebí k užití takové zbraně. Pro přestupek krádeže pak z té příčiny, že v listopadu 1918, správně před 28. říjnem 1918, pro svůj užitek z držení a beze svolení vojenského eráru ony zbraně a součástky jakož i další v obžalobě pokud se týče rozsudku blíže vypočtené zbraně a jinaké vojenské předměty odcizil. Nálezací soud neuznal však obžalovaného, pokud jde o zločin podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky, vinným ve smyslu obžaloby, nýbrž odsoudil ho jen pro přestupek podle §u 2 zákona o třaskavinách spáchaný tím, že proti předpisu §u 1 zákona o třaskavinách bez úředního povolení přechovával třaskaviny, to jest 9 ručních granátů, 5 zapalovacích ústrojí pro ruční granáty a 1 náboj pro zákopové dělo, z kteréhožto střeliva nebyla třaskavina úplně odstraněna. Z obžaloby pro přestupek krádeže sprostil obžalovaného vůbec. K odůvodnění svého výroku v prvním směru uvádí nálezací soud, že neshledává skutkové podstaty zločinu podle §u 13 čís. 1 zákona ani v objektivním ani v subjektivním směru; není prý zjištěno, že obžalovaný opatřil si, přechovával, anebo jinému k přechovávání přenechal zbraně způsobilé k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti, nebo že by tak byl učinil ve zlém úmyslu podle III. hlavy zákona na ochranu republiky. Soud opírá se tu zjevně o sdělení dělostřeleckého oddílu náhradní baterie v B., v němž se praví, že ruční granáty byly neúplné, ježto k nim chyběly iniciatory a jiné součástky, takže prý byly nezpůsobilé, by jimi mohl býti mír v republice rušen, po případě ohrožena vojenská bezpečnost státu, že však ani z granátů ani jejich součástek, jež velitel baterie dal zničiti, nebyla třaskavina úplně odstraněna, takže mohly z neopatrnosti vybuchnouti a přivoditi poškození majetku; podléhají prý proto zákonu o třaskavinách.

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství právem, že onen výrok soudu spočívá na mylném právním posouzení věci. Ta okolnost, že ruční granáty byly neúplné, poněvadž jim chyběly určité součástky, nevylučuje ještě podřadění případu pod ustanovení §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky. Neboť, i kdyby granáty ty pro svou neúplnost nepřicházely v úvažu jako zbraň plnocenná, nelze jim aniž zapalovacím ústrojím pro ruční granáty odepřítí aspečň povahu součástek ve smyslu čís. 1 §u 13 zák. na ochranu republiky. To tím méně, když podle doslovu, smyslu a účelu zákona pod sankci jeho spadá opatření si atd. i jen jednotlivé podstatné součástky, vykazující vlastnost v §u 13 čís. 1 míněnou, když granátů dokonce ve stavu, v jakém byly, jsouce způsobilými k explozi, mohlo býti upotřebeno k účelu, jakému měly sloužiti. I kdyby tu proto nebyla k ohrožení míru v republice zcela způsobilá zbraň, byly tu při nejmenším součástky rázu v čís. 1 §u 13 předpokládaného. Jen ohledně patrony pro zákopové dělo dlužno uznati, že není zbraní ani součástkou ve smyslu §u 13 čís. 1 al. 1 zákona na ochranu republiky. Poněvadž je dále zjištěno, že obžalovaný si zbraň pokud se týče součástky, o něž jde, opatřil (přechovával), nebo pro sebe přechovávatí dával a to bez úředního povolení,

je skutková povaha zločinu podle §u 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky v objektivním směru naplněna.

Zákonu neodpovídá ani názor soudu v příčině subjektivní skutkové podstaty. Nálezací soud předpokládá, že po subjektivní stránce je nutno, by vinník měl úmysl, směřující k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti. Pro takový předpoklad nelze však ani v doslovu zákona ani v jeho smyslu a účelu naléztí dostatečnou oporu. Soud usuzuje na onen úmysl patrně z nadpisu ku III. hlavě zákona na ochranu republiky. Leč nadpisy k jednotlivým hlavám zákona, jež zahrnují v sobě začasť celé řady odchylných skutkových podstat, vyjadřují jen povšechnou charakteristiku dotyčných trestných činností. Zákon stojí, pokud jde o § 13, zjevně na stanovisku, že již v předsevzetí každé jednotlivé ze skutkových podstat tam normovaných spočívá ohrožování obecného míru v republice, pokud se týče její vojenské bezpečnosti. Jsou-li proto dány všechny náležitosti skutkové podstaty podle čís. 1 §u 13 zákona na ochranu republiky, je tím současně zjištěno, že jednáním pachatelovým byl ohrožen mír v republice, po případě její vojenské bezpečnosti. Z pouhého nadpisu k hlavě III. nelze proto dovozovati nutnost zlého úmyslu k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti, zvláště když ohrožení míru v republice je v projednávaném případě dáno již povahou činu samotného. Na povahu zlého úmyslu podle §u 13 čís. 1 lze proto usuzovati jen z podstaty tohoto ustanovení samého, arci s náležitým zřetelem na ostatní normy tohoto §u. A tu uváží-li se, že podle čís. 1 je objektivní skutková podstata založena již pouhým opatřením si, přechováváním, nebo přenecháním zbraní (součástek) tam míněných bez úředního povolení, stačí v subjektivním ohledu úmysl, směřující k opatření si atd. dotyčných zbraní (součástek) bez úředního povolení. Že tomu tak jest, plyne již ze srovnání s ustanovením čís. 2 §u 13, kde se vyšší trest stanoví pro případ, že vinník jednal vědomě k účelům pozdvížení nebo vzbouření. Z jakého podnětu k opatření si a přechovávání zbraně došlo a sledoval-li tím činník určitý účel, na příklad ponechatí si zbraně jen jako upomínku na válku, je pro otázku trestnosti nezávažno. Rozhodno je, že jde o opatření si, přechovávání atd., zbraně nebo součástky v čís. 1 §u 13 předpokládané a že pachatel jednal v úmyslu shora vyloženém. Právní posouzení věci nálezacím soudem je proto mylné (čí. 9 a) §u 281 tr. ř.), důsledkem čehož bylo ve směru tomto rozsudek zrušiti a uznati právem, jak se stalo.

Stejně bylo postupovati i pokud jde o přestupek krádeže podle §u 460 tr. zák. Nálezací soud sprostil obžalovaného z toho důvodu, že přivlastnění si dotčených předmětů stalo se před státním převratem, to jest před 28. říjnem 1918, a že proto se zřetelem na § 4 nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, čís. 28 sb. z. a n. nastala bez-trestnost obžalovaného. I tu uplatňuje zmateční stížnost státního zastupitelství právem důvod zmatečnosti čís. 9 a), správně 9 b) §u 231 tr. ř. Vyslovilť zrušovací soud již opětovně (viz zejm. sb. n. s. č. 107 a 219), že nálezací soud není povolán, by se vyslovoval v rozsudku o tom, zda jsou splněny podmínky amnestie ve smyslu §u 4 cit. nařízení, že naopak má postupovati podle §u 4 teprve, když byl vynesl odsuzující rozsudek; tento postup měl soud zachovati tím spíše, ježto státní zastupi-

telství jakožto úřad veřejné obžaloby nejen nezakročilo ve prospěch obžalovaného ve smyslu předposledního odstavce §u 4 nařízení, naopak na obžalovaného podalo obžalobu a proti osvobozujícímu výroku zmateční stížnost. Ježto se tudíž nalézací soud otázkou viny obžalovaného v tomto směru vůbec neobíral, bylo odůvodněné zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a rozsudek i v této části jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2400.

S hlediska §u 486 b) čís. 2 tr. zák. jest pro otázku viny lhostejno, zda se pachatel pak zachoval podle úmysly s dlužníkem, či nikoliv.

Podmínkou promlčení (§ 531 a), b) tr. zák.) jest skutečná náhrada škody, o níž nelze mluvit, jestliže se poškozený nároku na náhradu ať zcela nebo částečně vzdal.

(Rozh. ze dne 4. června 1926, Zm I 745/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústní líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 3. září 1925, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti majetku podle §u 486 b) čís. 2 a 486 c) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa V-a vytýká rozsudku neúplnost, protože nebylo přihlíženo k výpovědím svědků J-a a Dra F-a, podle nichž V. nechtěl přistoupiti na vyrovnací kvotu Š-em nabízenou. Jest pravda, že oba svědci se vyslovili mimo jiné také v tom smyslu, ve kterém se jich dovolává zmateční stížnost. Ale tyto výpovědi nejsou závažny ani pro otázku viny stěžovatelů ani pro otázku věrohodnosti spoluobžalovaného Š-a. Neboť zákon prohlašuje za trestno, dá-li si někdo slíbiti nebo přijme-li majetkový prospěch za výkon práva hlasovacího v určitém smyslu a jest tedy pro otázku viny lhostejno, zda se pak vinník zachoval vskutku podle úmluvy s úpadcem (Srov. Bartsch-Löffler II. str. 570 pozn. 20.). Ostatně svědkové nevylučují, nýbrž připouštějí, že stěžovatel hlasoval pro zvýšenou kvotu Š-em nakonec nabídnutou. Z téže úvahy jest však také patrno, že ani pro otázku věrohodnosti spoluobžalovaného Š-a nelze z výpovědí oněch svědků nic spolehlivého vyvoditi, zvláště když není jisto, zda nebyl odpor stěžovatelův proti propositím Š-ovým pouze zdánlivým, vypočítaným na odvrácení případného podezření z dorozumění s úpadcem, jak také naznačuje obžalovaný Š. při hlavním přelíčení.

Důvod zmatečnosti podle čís. 9 b) §u 281 tr. ř. uplatňován jest zmateční stížností obou obžalovaných. Důvody jejich soustřeďují se v námitce, že trestný čin stěžovatelův jest promlčen vzhledem k tomu, že od doby, kdy byl jimi spáchán (podle rozsudku ve dnech 26. května a 9. června 1922) uplynula do dne prvního jich výslechu (k němu podle